

ΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΧΙΟΝΟΣ ΟΔΟΠΟΡΟΙ.

Εἰς τὰς βορεινὰς χώρας, αἵτινες ἰκανὸν μέρος τοῦ ἑνιαυτοῦ διαμένουσι χιονοσκέπαστοι, ἐπινοοῦσιν οἱ κάτοικοι διάφορους τρόπους τὴν ὁδοιπορίαν εὐκολύνοντας. Εἰς τὴν Λαπωνίαν καὶ Νορβηγίαν μεταχειρίζονται πεδίλον τι ἰδιαιτέρου εἶδους, ὅποιον τὸ ἐν τῇ εἰκόνι δεικνυόμενον. Τὸ ὄργανον τοῦτο σχηματίζεται ἐξ ὀμαλοῦ ξύλου, στενωτάτου μὲν, ἀλλὰ πολλὰκις ὑπὲρ τοὺς τρεῖς πῆχεις μακροῦ ὑποδένουσι δ' αὐτὸ, πατοῦντες ἐν τῷ κέντρῳ. Καὶ φαίνεται μὲν ὀχληρὸν τὸ χιονοπέδιλον διὰ τὸ μῆκος του· ἀλλ' ἕνεκα τῆς ελαφρότητος τοῦ ξύλου δὲν ἔχει πολὺ βάρος· καὶ ὁ φορῶν αὐτὸ προβαίνει ἐν εὐκολίᾳ, ἀπλῶς ὀλισθαίνων, χωρὶς νὰ ἀνυψῶι τὸν πόδα ἐκ τοῦ ἐδάφους.

Εἰς τὰς εἰρημένους χώρας, ἡ χιὼν τοσοῦτον σκληρύνεται μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφοῦ πέσῃ, ὥστε δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ βάρος ἀνθρώπου· καὶ ὁ Λαπωνὸς τότε ὁδεύει καθ' ὅποιονδήποτε διεύθυνσιν προαιρεῖται, ἐπὶ τόπων οἵτινες ἀρχήτερα ἦσαν ἀδιάβατοι. Τίποτε δὲν ἰσχύει νὰ κωλύσῃ τὴν πρόοδόν του, καὶ διαπερνᾷ μὲ ἴσην εὐκολίαν καὶ ταχύτητα τὴν λευκὴν ἔκτασιν τῆς ξηρᾶς, τῆς λίμνης καὶ τοῦ ποταμοῦ. Ἀλλ' ἡ ἐπιδειξιότης του εἶναι μᾶλλον ἀξιοσημείωτος εἰς τὴν κατάβασιν τῶν ὀρέων καὶ κρημνῶν τῆς Φιννίας, οἵτινες εἰς ὅποιονδήποτε ὄμμα ἐκτὸς εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἤθελον φαίνεσθαι ἀδιάβατοι. Πολλαχοῦ τῆς Λαπωνίας μεταχειρίζονται τὰ χιονοπέδιλα ταῦτα εἰς τὴν καταδιώξιν τῶν ἀγρίων ταρανδῶν καὶ ἄλλων ζῶων ἀφθόνων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Ὄταν δὲ καταδιώκων ὁ Λαπωνὸς φθάσῃ εἰς ὄρος τι, ὅσον ἀπότομος καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ὁ κρημνὸς, κατορθώνει ἐν εὐκολίᾳ τὴν ἀνάβασιν, καίτοι μεγίστης δυσκνίας ὑπαρχούσης, καὶ ἀπαιτουμένης ἰκανῆς ἐπιδειξιότητος διὰ νὰ μὴ ὀλισθήσῃ ἕνεκα τῆς λείας ἐπιφανείας τοῦ πεδίου, καὶ κατακρημνισθῇ εἰς τὰ ὀπίσω. Πρὸς ἀπάντησιν δὲ τούτου, καλύπτει ἐνίοτε τὸ πέδιλόν του μὲ δέρματα ταρανδοῦ ἢ φώκης, αἱ τρίχες τῶν ὁποίων κωλύουσι τὴν ὀπισθοδρόμησίν του. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατάβασις ἀπαιτεῖ ὄχι ὀλιγωτέραν ἐπιτηδεϊότητα, καὶ εἶναι οὐχ ἥττον ἀξιοσημείωτος. Ὄταν ὁ Λαπωνὸς θέλῃ νὰ καταβῇ, καθίζει ἀνυψῶν καὶ κάμπτων τὰ γόνατα, καὶ κλίνων τὸ σῶμα εἰς τὰ ὀπίσω κρατεῖ δὲ μὲ τὴν μίαν χεῖρα βακτηρίαν ἣν πιέζει ἐπὶ τῆς χιόνος, καὶ ἥτις συντείνει εἰς τὸ μετριάξιν τὴν ταχύτητα αὐτοῦ, ὅταν ἦναι παραπολύ μεγάλη. Τοιοῦτοτρόπως καταβαίνει τὰς ἀποτομωτέρας κατωφερείας. Εἶναι δὲ τόσον μεγάλη ἡ ταχύτης του, ὥστε δύναται σχεδὸν νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν τοῦ βέλους.— νέφος χιόνος σχηματίζεται ἐκ τῆς ὀρμῆς τῆς καταβάσεώς του.

Εἰς τὴν Νορβηγίαν ἐυστήθη καὶ στρατιωτικὸν τάγμα χιονοπεδλοφόρων, οἵτινες δραστηρίως ἐνυγλοῦσι καὶ καταδιώκουσι τὸν ἐχθρὸν, καθὼ ταχέως ὁδοιποροῦντες, καὶ καθὼ μάλιστα διερχόμενοι τὰ εἰς κοινούς πεζοδρόμους σχεδὸν ἀδιάβατα μέρη.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ.

ὍΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ χώραν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἂν θεωρήσωμεν, ἀπὸ τοῦ καυστηροῦ ἰσημερινοῦ μέχρι τοῦ κατεψυγμένου πόλου, ἢ ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψίστων ὀρέων μέχρι τῶν σκοτεινῶν ἀβύσσων τῆς θαλάσσης· ὅπουδήποτε καὶ ἂν εἰσχωρήσωμεν, εἴτε εἰς τὰς σκιάς τοῦ δάσους, εἴτε εἰς τὰ σπήλαια καὶ τοὺς ἀποκρύφους μυχοὺς τῆς γῆς· καὶ τὸ λεπτότατον μάλιστα μόριον στασίμου ὕδατος ἐὰν ἐξετάσωμεν, εὐρίσκωμεν πανταχοῦ ὑπαρξίν, ζῶην, νέου τινὸς καὶ ἀπροσδοκῆτου εἶδους, κατάλληλον ὅμως πάντοτε εἰς τὰς περιστάσεις τῆς θέσεως αὐτῆς. Καὶ ὁ φυτικὸς δὲ κόσμος εἶναι γόνιμος θαυμάτων οὐχ ἥττον τοῦ ζωϊκοῦ. Ἐνταῦθα προσέτι ἐκπληττόμεθα εἰς τὴν ἀτελεύτητον ποικιλίαν τῶν εἰδῶν ὅσα τὸ βασιλεῖον τοῦτο τῆς φύσεως περιέχει, καὶ εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς βλαστικῆς ἐκείνης δυνάμεως, ἥτις, ἐν τῷ μέσῳ τοσαύτης κατὰ τὴν τοποθεσίαν διαφορᾶς, συντηρεῖ τὴν ζῶην ἐκάστου ἀτομικοῦ φυτοῦ, καὶ συνεχίζει τὸ εἶδός του εἰς αἰῶνας αἰῶνων. Πασίγνωστον εἶναι ὅτι πανταχοῦ, ὅπου ἡ βλάστησις ἐπεκράτησεν, οἱ σπόροι εἶναι τοσοῦτον ἀναμειγμένοι μετὰ τοῦ χώματος, ὥστε, ὅποταν καὶ ἐξ ἰκανοῦ βάθους φερθῇ τοῦτο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἐκτεθῇ εἰς τὸν ἀέρα, φυτὰ παρατηροῦνται μετ' οὐ πολὺ ἀναφυόμενα, κατὰ συνέπειαν τῆς βλαστήσεως σπόρων οἵτινες εἶχον μείνει κεκρυμμένοι καὶ ἀδρανεῖς ἐν διαστήματι πολλῶν ἴσως ἑκατονταετηρίδων. Νησίᾳ ἐσχηματισμένα ἐκ βράχων κοραλίου, οἵτινες ἀνυψώθησαν ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης, καλύπτονται μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ γλόης. Ἐκ τῆς ὕλης τοῦ πλέον ἀκάρπου βράχου, ἐπὶ δὲ καὶ ἐκ τῆς προσφάτου ἀκόμη στάκτης καὶ λάβας τοῦ ἠφαιστίου, προετοιμάζει ἡ φύσις φυτικὴν ὑπαρξίν. Ἡ ἐλαχίστη βραγὰς (χαρμαδά) ἡ ἀνωμαλία ἀρκεῖ νὰ βασιτάξῃ τὰ εἰς τὸν ἀέρα περιπλέοντα ἀφανῆ σπέρματα, καὶ παρέχει τὰ μέσα διατηρήσεως εἰς ὑποκοριστικὰς φυλάς λειχηνῶν καὶ βρύων. Ταῦτα, τὴν ἐπιφάνειαν ταχέως καλύπτοντα, ἀκολουθοῦσιν ἐκ διαδοχῆς, ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν, ἄλλα φυτῶν εἶδη, μεγαλυνόμενα βαθμηδὸν καὶ δυνατούμενα· ἕως οὗ ἐπὶ τέλους τὸ νησίδιον ἢ ἄλλος τόπος μετατρέπεται εἰς φυσικὸν καὶ θαλερὸν κήπον, τὰ προϊόντα τοῦ ὁποίου, προβαίνοντα ἐκ χόρτων εἰς θάμνους καὶ δένδρα, παριστώσιν ὅλας τὰς ποικιλίας τοῦ εὐκάρπου λεμῶνος, καὶ τοῦ συμπεριπεπλεγμένου ἄλλους. Καὶ εἰς τὰς ἐρήμους αὐτὰς πεδιάδας τῆς διακεκαυμένης ζώνης, εὐφραίνουσι πολλὰκις τὸ ὄμμα τοῦ περιηγητοῦ ὀλίγα τινὰ εὖρωστα φυτὰ, ἅτινα εὐρίσκουσιν ἰκανὴν ὕλην πρὸς αὐξῆσιν ἐν ταῖς ἀνύδροις ταύταις χώραις· καὶ εἰς τὰ περὶ τοὺς πόλους χιονοσκεπῆ βασιλεία ἐκπληττοῦσιν ἐνίοτε τὸν ναύτην ἀγροὶ πορφυρόχροοι, ἀποτέλεσμα εὐρυχώρου ἐκτάσεως μικροσκοπικῆς βλαστήσεως.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, 113. Ἡ Αὐτοκρατορία τοῦ Μαρόκου, 115. Ὁ Ρασσέλας, Κεφ. λά.-λδ'. 117. Τὶ Ἐλεύθερος Πολίτης, καὶ τί Ἀνδράποδον; 119. Σημειώσεις περὶ τῆς Ἑρᾶς Γεωγραφίας, Ἀρ. β. 130. Ἡ ἐν Ἑλλάδι Οἰκονομικὴ Διοίκησις τῶν Ῥωμαίων, 123. Οἱ ἐπὶ τῆς χιόνος Ὀδοῖποροι, μετὰ Εἰκονογραφίας, 127.